

Dacă sunteți angajat/-ă să asistați persoane la domiciliu și să le ajutați în gospodărie.

Ați fost angajat/-ă pentru a ajuta persoane la domiciliu, în activitatea de zi cu zi? Dacă lucrați într-o gospodărie privată în Elveția, aveți următoarele drepturi și obligații.

În principiu se aplică următoarele: În Elveția acest tip de activitate¹ se exercită în cadrul unui contract de angajare și, spre deosebire de situația juridică în alte țări, nu poate fi exercitată ca activitate lucrativă independentă.

Astfel, dacă asistați una sau mai multe persoane într-o gospodărie privată, aveți calitatea de angajată sau angajat.

Atenție: Aici nu este vorba despre îngrijiri medicale. Astfel de activități pot fi prestate doar de către personalul calificat corespunzător și autorizat în acest sens.

Ce condiții de muncă sunt valabile în Elveția?

- Protejarea personalității și a sferei private
- 4 săptămâni de concediu pe an
- 1 zi liberă pe săptămână, de care puteți dispune cum doriți (cu excepția cazului în care se convine cumularea acestor zile la finalul activității)
- Atenția pentru sănătate: fără supraîncărcare sau suprasolicitare (se va evita de exemplu să lucrați în continuu fără pauză 7 zile pe săptămână și să puteți fi apelat/-ă în orice moment de către persoana care necesită îngrijire)
- Hrană suficientă și o cameră cu posibilitate de încălzire, caldă, cu acces la o baie
- Îngrijire și tratament medical în caz de boală sau accident
- Un termen de reziliere adecvat, conform legii, în cazul contractelor nelimitate
- Asigurare socială (spor pentru familie, asigurare în caz de accident, etc.).

Un **contract de muncă** reglementează toate punctele numite mai sus. Contractele **normale de muncă (NAV)** vala-

bile la nivel cantonal conțin alte reglementări care sunt valabile în lipsa altor dispoziții convenite.

Vedere de ansamblu asupra NAV pentru personal casnic: www.seco.admin.ch/kantonale-nav-hauswirtschaft

Notă privind NAV model pentru completarea contractelor de muncă normale valabile la nivel cantonal pentru personal casnic conform art. 359 alineat 2 OR

Următoarele puncte sunt reglementate în NAV model:

- Programul de lucru săptămânal, programul de odihnă săptămânal
- Remunerația perioadei de prezență
- Suplimente salariale pentru activitatea pe timp de noapte și orele suplimentare
- Dizolvarea contractului de muncă

www.seco.admin.ch/24-stunden-betreuung

Salariul pentru îngrijitori

În principiu sunt valabile **salariile minime**, stipulate în **NAV personal casnic**² salariu brut pe lună:

- personal necalificat CHF 18.90
- personal necalificat cu vechime de minim 4 ani în activități casnice CHF 20.75
- personal calificat cu certificat profesional federal EBA³ CHF 20.75
- certificat federal de calificare EFZ⁴ CHF 22.85

Întreaga **perioadă de prezență solicitată în gospodărie** se consideră serviciu de gardă, iar dvs. aveți dreptul să solicitați o retribuție corespunzătoare pentru aceasta.

În cazul în care locuiți și luați masa la persoana care necesită îngrijire, din salariul datorat vi se pot reține maxim următoarele sume (conform art. 11 din Regula-

mentul privind asigurările de pensii pentru bătrânețe și pensii de urmaș⁵):

- Cazarea și masa pentru personalul casnic se evaluează la CHF 33.– pe zi (aceasta înseamnă CHF 990.– pe lună).
- În cazul în care angajatorul nu asigură în totalitate masa și cazarea, costurile se împart după cum urmează:
 - Mic dejun: CHF 3.50
 - Prânz: CHF 10.–
 - Cină: CHF 8.–
 - Cazare: CHF 11.50

Aceste sume trebuie luate în calcul în mod corespunzător în contractul de angajare în gospodărie și trebuie scăzute corespunzător la stabilirea prețului.

Pentru contractele de muncă intermediare prin firme mari de leasing de personal, se aplică în unele circumstanțe și **Contractul general de muncă GAV leasing de personal declarat general obligatoriu**⁶.

Condiții de ședere pentru cetățeni străini

Adeseori se recrutaază personal din străinătate. Angajații vin în Elveția doar pentru a presta activitățile de îngrijire și locuiesc împreună cu persoana care necesită îngrijire.

Gospodăriile private pot angaja doar **cetățeni elvețieni**, persoane cu **permis de stabilire C** sau **cetățeni EU/EFTA**. Este permisă angajarea și pentru persoane care trăiesc în străinătate sau trăiesc în continuare în străinătate și vin în Elveția doar pentru activitatea de îngrijire (**lucrători frontalieri**⁷).

Condiții cadru:

- Pentru EU-27 se aplică în totalitate normele de liberă circulație a persoanelor⁸.
- Pentru Croația există dispoziții tranzitorii. Pentru înregistrarea unei activități retribuite, angajatorul trebuie să obțină întotdeauna un permis de muncă.
- Dacă angajarea durează maximum 3 sau 90 de zile în anul calendaristic, este suficientă anunțarea la **ghiseul electronic de către angajator** (<https://meweb.admin.ch/meldeverfahren>).
- Dacă angajarea durează mai mult de 3 luni, în termen de 14 zile de la sosire și înainte de ocuparea postului trebuie să vă prezentați la oficiul de evidență a populației pentru a fi luat în evidență la domiciliul persoanei care necesită îngrijire (angajator)⁹ și să solicitați un permis de muncă. Pentru aceasta aveți ne-

voie de un pașaport/act de identitate și de declarația scrisă de angajare din partea angajatorului. Autorizația este acordată pe durata contractului de muncă. În cazul angajării printr-o firmă de leasing de personal, primează contractul de angajare între gospodărie și firma de leasing de personal.

Rămâneți cu domiciliul în străinătate și intrați în țară numai pentru activitatea de îngrijire:

- Trebuie să vă prezentați la oficiul de evidență a populației de pe raza domiciliului angajatorului pentru a fi luat în evidență ca rezident săptămânal.
- Cel puțin o dată pe săptămână trebuie să reveniți la reședința dvs. din străinătate.

Angajarea directă din străinătate a cetățenilor străini din statele nemembre ale EU/EFTA nu este posibilă. Aparținătorii statelor terțe, care se află deja în Elveția, pot exercita fără autorizație o activitate ca îngrijitor, dacă dețin unul dintre următoarele titluri de ședere:

- Permis de stabilire C
- Permis de ședere în cadrul reîntregirii familiilor de cetățeni elvețieni precum și ale persoanelor cu un permis de ședere B sau un permis de stabilire C

Eventual pot fi angajate ca îngrijitori și alte categorii de persoane, cu condiția obținerii prealabile de la autoritatea cantonală pentru piața muncii și migrație a unui permis obligatoriu de muncă¹⁰.

¹ Atenție: Aici nu este vorba despre îngrijiri medicale. Astfel de activități pot fi prestate doar de către personalul calificat corespunzător și autorizat în acest sens. Trebuie să fiți angajat/-ă direct de o gospodărie privată sau o firmă de leasing de personal.

² SR 221.215.329.4

³ În calitate de îngrijitor casnic practicant, sau după încheierea formării profesionale de bază de doi ani, adecvată pentru activitatea prestată.

⁴ Ca îngrijitor casnic calificat sau cu o formare profesională minimă de trei ani, adecvată pentru activitatea casnică prestată.

⁵ SR 831.101

⁶ AVE GAV Leasing de personal: www.seco.admin.ch/gav-personalverleih

⁷ În acest caz, angajatorul trebuie să aibă grijă ca îngrijitorul să fie înregistrat la biroul de evidență a populației din localitatea de domiciliu a angajatorului în Elveția, ca rezident săptămânal și să se întoarcă cel puțin o dată pe săptămână la domiciliul său din străinătate.

⁸ De la 1 iunie 2016, cetățenii din categoria statelor membre EU-2 (România și Bulgaria) beneficiază de dreptul deplin de liberă circulație. La 10 mai 2017 Consiliul Federal Elvețian a decis să contingenteze din nou autorizațiile B (clauza supapă).

⁹ Modul în care sunt definite exact aceste procese se decide la nivel cantonal.

¹⁰ Refugiații recunoscuți (permis B), persoanele înregistrate provizoriu (permis F), refugiații înregistrați provizoriu (permis F), persoanele cu dificultăți sociale (B), dacă nu au încă dreptul de a efectua activități retribuite.

Informații suplimentare

- www.arbeit.swiss
> Intermediere forță de muncă > Intermediere forță de muncă privată și leasing de personal
- www.careinfo.ch
> Informații > Migrante care prestează îngrijire la domiciliu
- www.bern.ch
> Teme > Sănătate, vârstă și activități sociale
> Vârsta și pensionarea > Ajutor și îngrijire la domiciliu
- www.caritas.ch
- www.prosenectute.ch
- Fișa de observații servicii casnice AHV/IV:
www.ahv-iv.ch/p/2.06.d
- Fișa de observații procedură simplificată de decontare:
www.ahv-iv.ch/p/2.07.d
- Broșuri informative pe paginile de internet ale Inspectoratelor cantonale de muncă:
www.iva-ch.ch/arbeitsgebende/arbeitsinspektorate-ch.html

Contact

SECO | Condiții de muncă
info.ab@seco.admin.ch | www.seco.admin.ch

